

ВІДКРИТИЙ
СОЦІАЛЬНИЙ
РАЗМІР

КРУГ СЕСТРИЧОК і БРАТЧИКІВ
ч.37 ВЕСНА 1972

"ВОГОНЬ ОРЛІНОЇ РАДИ"

Видає: ОРЛІНИЙ КРУГ і КАДРА НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИЦЬ під проводом
пл.сен. Еміля Грималяка.

Адреса Редакції:

Dr. Emil Hrymalak
Divine Word Seminary
Bordentown, N.J. 08505, U.S.A.

Адреса Адміністрації:

Mrs. Oksana Kuzyshyn
50-16, 63rd Street
Woodside, N.Y. 11377, U.S.A.

Відбито офсетом 500 примірників.

Ч.: 37

квітень-травень-червень 1972

ЗМІСТ

стор.

Вітаємо всіх	1
Обіжник ч.1	2
З Практики Новацького Виховника.	
Квітень	3
Травень	5
Червень	6
Маркіян Шашкевич.	7
Дошкіл - Вишкіл	8
Історія Педагогіки.	9
П К Д	10
Виховання з Іншої Перспективи.	11
Усьміхнись, розваж... думай...	12
Пісне Моя Українська...	13
Гри в домівці.	15
Причинки до Історії УПН.	17
Додаткові вміlosti для новацтва /новаки/.	21
Вишколи Новацьких Виховників у 1972. році.	24
Від Редакції	24

*Вітаємо Всіх
радісним
Христос
Воскрес!*

Із цим радісним привітанням подаємо
приємну новинку, яку напевно всі вже знають. Думаємо
про

ЗЛІТ ОРЛЯТ І ЮНИХ ОРЛЯТ
ЩО ВІДБУДЕТЬСЯ ПІД ЧАС ЮМІЗ НА ВОВЧІЙ ТРОПІ
у часі 19 - 27 серпня 1972 р.

а при цій нагоді Комісія ЮМІЗ плянус перевести практичну
частину вишколу для комендантів і бунчужних но-
вацьких таборів.

Усі потрібні інформації про ЗЛІТ вислава до старшина Організаційна Комісія ЮМПЗ - 72
Комісія для новацьких справ
пл.сен. Теодосій Самотулка.

ОБІЖНИК Ч: 1.

У цьому обіжникові наш Старий Орел закликає нас усіх до співпраці з ним. Це, однак, не означає, що ми маємо співпрацювати на самому ЗЛІТІ, але ми мусимо включитися в саму працю на місцях і то не зволікаючи, та не витрачуячи часу в очікуванні дати ЗЛІТУ.

На самому вже ЗЛІТІ так новачки, як і новаки дістануть ряд завдань до виконання. Вони мусять до цих завдань відповідно підготовитися, очевидно, в своїх гніздах чи ролях.

Нашим обов'язком, Сестричок і Братчиків буде перше всеого говорити й переговорювати з новацтвом, заохочуючи їх до цього, щоб вони взяли участь у програмі ЮМПЗ. А даліше, вияснити батькам юних орлят і орлят, щоб і вони допомогли нам виховникам і ЮМПЗ у переведені цієї небуденної пластової імпрези.

Шістдесят літ праці Пласти для української молоді це не будь-яке досягнення на виховній ниві української спільноти. Це - безперечно світле минуле, що мало досить своїх складних завдань і проблем, але також і свідомість цілого ряду інших, нерозв'язаних питань, які нам ставить х і т т я.

Ми виховники мусимо сказати собі, що час нашої активної допомоги є ЗАРАЗІ сьогодні. Завтра, може бути запізно. Можемо собі сказати "Готуйсь" до перебуття ЗЛІТУ в 1972 р.

Успішне переведення обох ЗЛІТУ й ВИШКОЛУ дасть нам запоруку для дальнього систематичного розвитку програми новацького виховання.

Тому, треба нам підготувати наших юних орлят і орлят / бо тільки вони можуть голоситися !/ не тільки так, як до проб чи вміlostей, але ще поза тим, вони повинні вміти змагатися в знаннях: історії, географії, культури, мови, вірші, а даліше легка атлетика, фізична культура і тд.ітп.

У цьому ми мусимо мати співпрацю, ми мусимо одержати цю запоруку від батьків наших орлят, щоб гідно наше новацтво презентувало Український Улад Пластунів Новаків.

ДО ЦЬОГО ВЕЛИКОГО ЗМАГУ КЛИЧЕМО:

Готуйсь!

З ПРАКТИКИ НОВАЦЬКОГО ВИХОВНИКА

У квітні весна в повному розгоні.
Повно квітів усьди. Від цього й назва
місяця "к в і т е н ь ". Він, цей кві-
тень, химерний із себе, раз то пригріє
то знов часом навіть добре снігом завіс.
Цю зміну погоди дуже легко новацтву об-
серувати, бо вона помітно-різко насту-
пак і можна її швидко відчувати.

ІСТОРИЧНО - ГЕОГРАФІЧНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ

...І Хмельницького гетьманом
Січ проголосила
Завітала в Україну
Воля, Правда й Сила

29.IV.1648.

...А Чорноморська флота рідний
Український прапор носить
Чорне море принадлежність
До України голосить.

29.IV.1918.

--ooooooooo---

М. Щербак

ЧОРНЕ МОРЕ

Грас море, Чорне море,
Котить хвилі наче гори,
Що вихряться ув іхні
І гойдають кораблі -
У країнські кораблі.

А на вітрі майоріть
І лопочуть, і зоріють,
Рвійно рвуться догори
Синьо-жовті прапори
У країнські прапори.

---ooooooooo---

Цього року припадає в квітні Великдень / 2.IV. 1972. /. Так, отже, як ми це робили з різдвяно - новорічним циклем, так теж, зробимо із великоднім або весняним циклем. Весна - весняні гри. Із цих "новацьких" весняних ігор особливо поширені : "перепілочка" чи також "дрібушечка", відтак усякого роду "хороводи", як також наші "гаївки". Великдень - головне свято весни, довкола скупчив обряди, та пов'язав їх із Благовіщенням, св. Юрієм, а навіть з святами зимового циклу, зокрема з Новим Роком.

Великдень це свято радості, веселості, що об'єднує групу - громаду спільним святкуванням. / Спільне Свячене !/ І сьогодні також віруючі в Україні дотримуються цих звичаїв, ба що більше почали наново відроджуватися. Їхня основа й тепер ув умовах сов. ладу, залимається глибоко народною і традиційною, пов'язаною з прадавніми віруваннями, образами і символами.

ВЕЛИКОДНІ СЛОВА :

Великий піст, середопістя, сорокоусти : Великий тиждень, неділя - "вербна", або "квітна", або "шуткова". У вербну неділю святять у церкві вербу / лозу /, якою б'ять один одного, кажучи : "Будь великий як верба, а здоровий як вода, а багатий як земля".

Великий тиждень / останній перед Великоднем / звуть ще білним або чистим. Напр.: У чистий, / хивний, великий, страсний / четвер.

Страсний четвер на Покутті звуть "хильник Великоднем", у Східній Україні "навським" або "мертвецьким" Великоднем/ ах до Провідної неділі/.

Великден - паска, писанки, краманки, сир, масло, вудхенна, м'ясо, хрін, сіль, шинка, ковбаса.

Великден - гайки, гагілки, веснянки, "Кривий танець", "Воротар", "Кострубенько", "Жучек", "Чорнушко-думче", "Кохो".

Великден - обливання, Обливаний понеділок у Західній Україні.

Провідна неділя - "Проводи", "Дідова субота", "Бабин празник".

"Іхте, пийте, ухивайте, та нас грішних споминайте"- какутъ справляючи тризну на могилках на цвинтарі.. / Рахманський Великден, та ін. /

Це все мусить знати самі виховники, щоб могли пояснити новацству.

Марко Вовчок

Весна йде та йде. Ось уже й небо голубе і чисте, та вода голуба просвітчаста. Сонечко блищить і горить, гай розвивається, садки зацвітають. Увечорі десь тъхнув соловейко на листатому клені. Кус зозуля на високій березі, куде бджола, мигтає білі метелики понад молоденьким травичком, хрущі літають гучливі...

Якийсь гомін, гук якийсь, чи з під землі, чи з неба!

Як коротенько, але як чудово описала письменниця українську весну.

Слови : квітка, квітки, квітці, квітки, квітництво, квітництв :
квітник, квітника, квітники, квіття, квіття, квіттям
квітчати, квітчаю, квітчас, квітчастий, квітчаста,
квітені, квіти, квітневі, у квітні, квітні, квітнів.

---oooooo---

Цвіт, цвіту, цвітові, у цвіту, цвісти, цвіту, цвітуть, цвів, цвіла, цвіли.

---oooooooo---

Хрестиківка

- Х . . . . . домашня птиця
- Х . . . . . гаряча вода
- Х . . . . . інакше краска
- Х . . . . . на ній хивемо
- Х . . . . . виконавець ролі
- Х . . . . . інакше загадка

Букви на місце Х дадуть назву книжки з 1840 року..

Не я б'ю, верба б'є,
за тиждень - Великденъ,
недалечко - червоне яєчко.
/Волинь /

Загадка

Із землі ребився,
На кружалі вертівся,
в огні спікся,
На базарі бував ,
Людей годував :
А як упав -
Ніхто й костей не поховав.

/горщик, або горщек/

Не я б'ю , різка б'є,
від нині за тиждень,
Великден буде !
/ Зах. Україна /

"ЖУЧОК"

Ходить жучок по долині,
А хучиха по ялині,
Грай жучку, грай небоже,
Най ти Пан-Біг допоможе !

А у жучка черевички,
А наш жучок невеличкий,
Грай жучку, грай небоже,
Най ти Пан-Біг допоможе !

ТРАВЕНЬ :

----- у травні все цвітуть сади, в зелень убрани ліси,
гаї, діброви, чагарники, кущі й парки. Надходить
час показати новацтву травневі д и в а - ч а р и . Прогулянки
до цих місць - наша ціль. Новацькі побахання, - пізнати неоцінені
скарби весни, неописану природну її красу, налюбуватися її сві-
хістю, і побачити в травах, квітах, свіжих-нових листках цей пе-
реможний прихід весни, - повинні бути саме в цьому місяці задоволені.

ІСТОРИЧНО- ГЕОГРАФІЧНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ :

У чухому Парижі, від куль і стрілів
Загинув П е т л ь օ ր ա Симон.
Убив його кат - ворог України,
Московський супостат - демон.

25.У.1926.

"ЯГІЛОЧКА"

Ягіл, Ягілочка,
Ягелова дочка:

Устало ранесенько,
Вмілася блесенько. / ітд./

Пригадка !
Навчити красити яєчка - крашанки !
Писати... писанки !

Радісно нам б'є серденько
у мелодіях пісень.
Для новацтва йде тихенько
Сподіваний Мамин День !
Друга неділя травня.

ВЕСНА - наш батько й мати : хто не посіє, не буде збирати.
Не доженеш конем, що запізним одним днем.
Прийшов м а й, сам про себе дбай.

Макі!

Найдорожча Матусю !

Тяжко описати свої почуття в цей день.
Я ніколи Тобі не казала, що Тебе люблю,
або що Тобою дорожу. Мені здавалось це не-
потрібним. Уже сімнадцять літ Ти є най-
важнішою особою в моєм житті.

Ти є в центрі всіх моїх переживань,
радостей, турбот і зацікавлень. В Тобі
я знаходжу : приятеля, учителя й опіку-
на. Я не можу собі уявити нашого дому без
Тебе. Ти є тим вогнищем, що створює тепло
щастя і життєрадісність. Я відчуваю Твою
лю보v і опіку в кожнім своїм кроці....

І тому, коли в цей день я підійду до
Тебе й мовчики подам Тебі китиці Твоїх
улюблених квітів, не дивуйся, що нічого
не скажу. Твою любови не можна оцінити
словами. Ти відчусь, що всі невисказані мною
слова є Тобі найщирішою подякою.

Твоя

Леся.

Так само, як кожного місяця подаємо новацтву с л е в о т в і р .
 С л о в а : трава, трав'яний, травень, травня, у травні, травні,
 травнів, у травнях, травневий, травневе, але також
 май, мая, в маю, майовий, майова, майове.

---ooooooo---

Хрестиківка

X	глузливість
X	віяло
X	дерево
X	квітка
X	рослинність
X	приспів
X	союзник
X	вдача
X	товарим
X	промовець

Посеред двора лежить сковорода
 / сонце /
 Сімсот солов'ят на подушці сидять
 / бджоли /
 У воді купалася а суха зосталася
 / качка /

Приказки

Ластівки вилітають
 годину обіцяють.

Букви на місце Х дадуть ім'я
 і прізвище українського поета.

Ситий голодному не повірить.
 Найменше діло - балакать.

---ooooooo---

Ч Е Р В Е Н Й У червні кидаємо гасло : " Прощай школо ! "
 ----- " Вітай таборе ! "

У таборах, по оселях
 Весела новина.
 Всі учасники живуть тут -
 Як одна родина.

Бачиш, ось тут с табір,
 А за ним зелений бір...
 Тож прощайте рідну школу
 I всі швидко до...табору !

ІСТОРИЧНО - ГЕОГРАФІЧНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ

Місяць червень має також
 Свої роковини
 Помер Маркіян Шашкевич
 Що трудивсь для України.
 7. VI. 1843.

Червнем тішиться новацтво
 Будуть дні розкішні :
 Гри, забави, товариство,
 Ягоди й вишні.
 / Якщо поїдуть до табору /.

С л о в а : червень, червня, червневі, червні, червнів, в червні,
 червневий, червнева, червневе.

-----ooooo---

Червень тому зелениться, хто робити не ліниться.
 У літку дощ паде не там, де хдуть, а там, де хнуть,
 не там, де просять, а там де косять.
 Годуй бджолу до Івана, вона зробить з тебе пана.

**Хочеш бути великий
 виховником
 - послужиси НОВАЦТВУ!**

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

Син священика - пароха, народився в селі Підлісці, Золочівського повіту на Західній Україні.

Малий Маркіян не міг зрозуміти, чому то вороги України змагали до того, щоб українці говорили й писали книжки чужими мовами: польською, московською чи німецькою.

Він ніколи не соромився рідноге слова. І коли підріс, і згодом став священиком, писав і говорив тільки в українською мовою.

Він мав двох гарних товаримів - побратимів / Вагилевич Іван, Головацький Яків /, і разом з ними зладив він книжку та видав її друком. Ця книжка звалася "Русалка Дністрова", а всіх трьох побратимів інші називали "Руська Трійця".

Це була перша книжка в Галичині, написана й видрукована нашою українською мовою, - такою, яку Маркіян чув і з малку вивчив у домі.

Він також ПЕРШИЙ говорив проповіді в церкві українською мовою.

Для дітей / так як для новацтва/ склав окрему книжечку -читанку, а його вірш - пісню "Цвітка дрібная" вивчали в школі та дома ще й тепер.

Тому то всі українські діти разом із своїми виховниками, батьками та вчителями згадують з великою почаною :

О.Маркіяна Шашкевича, до помер 7. червня 1843 року.

 ГРА : Напишіть, от таке число:

1 4 2 . 8 5 7 . 1 помножіть

Його через 2, 3, 4, 5, 6 1 7.

Порівнайте добре всі числа. Чи не виходять такі самі, тільки що попереставляні ? А через 7 ? Чи не чарівне число ?

---00000000---

У місяці червні деякі станиці мають так зв. закінчення пластового року. / від вересня по червень / На такому закінченні, звичайно, признають новацтву проби, якщо , очевидно, воно перейшло змаг. При тому виявляють новачки й новаки свої таланти, особливо, коли є новацький вогнік.

Деякі станиці роблять це разом з юнацтвом. Тоді й юнацтво попи-суться своїми скечами, часом досить удалими, а звичайно, для новацтва не відповідними, бо й не зрозумілими. Тому, на нашу думку краще с робити таке закінчення пластового року окремо для новацтва / новачки й новаки разом підготовлять точки/, а окремо для юнацтва.

Найважливішою справою цілого червня повинно бути заохочування новацтва до участі в пластових новацьких таборах. Ці справи треба обговорювати не тільки з новацтвом, але більше з батьками. Їхня співпраця тут конечна, для здійснення повних вимог пластування.

Батькам треба все й всюди пояснювати, що новацький табір є нерозлучною частиною усієї новацької дії, що без тaborування синові чи донечці тільки буде здобувати новацькі проби, та що тaborування допомагає новацтву самостійно виконувати всі роботи, які вони зустрічають у щоденному житті.

Батьки не тільки повинні це зрозуміти, але мусять тут допомогти.

Вишкіл-Дошкіл

Пластовий Конгрес Другий ствердив, що нам вишколів і дошколів конечно потрібно та що ми мусимо переходити в нашій пластовій праці від засади добровольців - аматорів до добровольців з вишколом / рекомендація ч. 3 - 13 і далі /.

ВИШКІЛ - це справжнє джерело знання, досвіду, виміни думок, творчих задумів, через конfrontацію поглядів і збирання досвіду.

Однаке, практика показала нам, що не всі учасники - добровольці вишколу є як слід підготовані до сприймання знань на рівні вишколу. Деяким курсантам-вишкільникам бракує знання української граматики, а зокрема, коли приходиться відмінювати слово... е ріла. Тому тут подаємо відмінювання іменників: ховтодзюб, юне орля, орля.

Відмінки:

Однина

Множина

1. НАЗИВНИЙ / хто? що? /	ховтодзюб	ховтодзюби
2. РОДОВНИЙ /кого? чого?/	ховтодзюба	ховтодзюбів
3. ДАВАЛЬНИЙ /кому? чому?/	ховтодзюбові	ховтодзюбам
4. ЗНАХІДНИЙ /кого? що?/	ховтодзюба	ховтодзюбів
5. ОРУДНИЙ / ким? чим?/	ховтодзюбом	ховтодзюбами
на, по, в		
6. МІСЦЕВНИЙ /або ким? чим?/	ховтодзюбі	ховтодзюбах
7. КЛИЧНИЙ / звертання/	ховтодзюбе	ховтодзюбі
юне орля	Одн.	Мн.
	орля	орля
	Одн.	Мн.

1. Н. юне орля	юні орлята	орля	орлята
2. Р. юного орляти	юних орлят	орляти	орлят
3. Д. юному орляті	юним орлятам	орляті	орлятам
4. З. юне орля	юні орлята	орля	орлята
5. О. юним орлям	юними орлятами	орлям	орлятами
6. М. юнім орляті	юних орлятах	орляті	орлятах
в юному орляті			
7.К. юне орля! юні орлята!		орля! орлята!	

Всіх виховників просимо вивчити та вживати цих граматичних форм також при іменуваннях.

Історія педагогіки

Ушинський Константин Дмитрович

/ 19.II./ 2.III. 1824 або 1823 - /22.XII./ 3. I. 1871

Родинне місце Тула. По закінченню студій в краю, студій за границею в Швейцарії 1862 - 1867 рр. У тому часі був славним, на полі педагогічній швайц. педаг. Пестальоцци, із своєю книжкою : „ Як Гертруда вчить своїх дітей ”.

Ушинський перший базував а/ виховання дітей на пед.психології
б/ психологію знов на анатомії і фізіології, та
в/ обґрутував педагогіку, як наукову теорію виховання.

Педагогіка це " искусство воспитания "-мистецтво виховання.
Ув основу педагогічної системи кладе Ушинський " НАРОДНОСТЬ "-
" своеобразие каждого народа ", цебто, на нашій мові, кожний народ
принципово має мати свою питому педагогіку.

/" О народности в общественном воспитании " -1860р./
Одиночим критерієм для речей є сама річ, а не наші поняття про
неї, тому весь процес виховання повинен відбуватися РІДНОЮ МОВОЮ
/ в родном языке !/, бо тільки в ній / мові/ одухотворяється весь
народ і вся його родина - чи природа й вся історія народу.

/" Родное слово " - 1861 р./
Ушинський ганить, картає, бичує : егоїзм, кар'єризм, " праздность ",
лицемірство, користолюбіє, та інші пороки / вади/.

Ось кілька думок Ушинського:

Педагогіка, як теорія виховання повинна
викривати закони виховання - а не ограничуватися рецептами.

Учителя- виховника не заступить ніяка книжка, ні моральні сен-
тенції, ні просьби, ні накази та вкінці ніякі програми не
можуть видерхати суперництва з особистістю виховника в вихованні.

МОВА, звичайно, є одним з наймогутніших виховників людини, АЛЕ
вона не може замінити собою знань , взятих прямо з спостережень
і дослідів.

НЕ той мужній, хто лізе на небезпеку, не почувавши страху, - а ТОЙ,
хто може побороти найсильніший страх і думати про небезпеку, не під-
даючись страху.

В грі дитина живе, і сліди цього життя глибше лишаються в ній, ніж
сліди дійсного життя, в яке вона ще не може ввійти через
складність його явищ і інтересів.

ДИДАКТИКУ Ушинського практикують ще і по-більшовицькому тепер у мол.
З-Ьох клясах сов. школи.

ЗАКЛЮЧЕННЯ

у "Зеленій Книжечці" постановляє, щоб ПЛАСТУНИ - стали символом збереження у країнськоти ідентичності в діаспорі, - завжди готові служити своїй спільноті .

Ми в ч. 36. В.О.Р. обіцяли, що напишемо коротко про ідентифікацію та ідентичність. Щож це таке ці поняття і як їх треба розуміти ?

ІДЕНТИФІКАЦІЯ - це є тенденція до інкорпорації, чи склонність до об'єднання - злиття, або пристосування /адоптації/ до постави й поведінки інших людей чи груп. Це по-модерному, психолого-гічний термін, що є ознакою /на визначення/ процесу ставання чи буття, подібності до іншої особи чи осіб. / Уподібнити себе до когось, чи бути кимсь./ Ідентифікація не перестає і не кінчається з дитинством. Вона продовжується в адолосценції та в дорослих, як новий модель чи нова особистість, що її потреби вимагають./у позитивному чи негативному/

Це-ранній вияв емоціонального пов'язування /себе/ з другою особою,, напр. хлопець ідентифікує свою "Я" з своїм батьком, як "его ідеал". Він хотів би БУТИ, радше ніж щось, що він хотів би МАТИ. Церква-Христос ідеал ; армія - командир ідеал ітд., ітп. Таким чином ідентифікація має багато аспектів і особа /індивідуум/ ідентифікує себе :... з нацією, з ідеологічним якимсь рухом, з політичною партією, з суспільною класом, з расою, з етнічною групою, з селянством, з робітництвом, з релігійною вірою ітд. Для прикладу та кращого вияснення візьмімо політичну ідентифікацію :

Це значить, що особа приналежнає до групи політичної лиши тоді, коли ця ідентифікація впливає на політичну поведінку даної особи, або напр. ~~класова ідентифікація~~

~~класа аристократична, середня, міщенство, селянство, робітництво, виявляється хоча б у виборах, голосуючи на таких кандидатів, які репрезентуватимуть чи заступатимуть інтереси даної класи.~~

ІДЕНТИЧНІСТЬ - це тотожність, індивідуальність, особа. Це не повторне "Я". Це відношення, що різниеться від усіх інших у своєму бутті, найбільш фундаментальне в ідеях і дійсності , чи в думках і чинах-діях.

Із цих дефініцій бачимо, що ці терміни не завжди всесіло себе покривають, хоч деякі люди вживают їх майже рівнозначно, очевидно,-є помилкою .

Ідентичність ми успадковуємо через народження і це завдаємо, чи приписуємо (*ascribing*) нашим батькам, тоді, коли ідентифікацію ми собі самі творимо, черезсясянення, чи здобуття /чи подвиг/ чи завершення, такого уподібнення(*achievement*) .

Формування ідентичності починається вже від генів, від дитячого "НІ ", значить з бунту, з боротьби з авторитетом, який у початках творить батьки, відтак школа, а даліше традиції ітп.

Е.Грималляк у своїй доповіді "Пластова метода " пише що : церква, преса, організації - це також МОВИТИ МОРАЛЬНА БУДУЧА допомога молоді, без якої тяжко приходитися їй ідентифікувати себе з українським світом, відчуваючи наскрізь своє позитивне відношення до нього.

Борис Лончина

ВИХОВАННЯ З ІНШОЮ ПЕРСПЕКТИВИ

Багато сьогодні дискутується над такими темами, як : вироблення національної свідомості в дитині, у здоровому тілі здорова душа, психологія дітей новацького віку, ітп., одним словом, усе, що стосується до фізичного й умового розвитку дитини, та дуже занедбана є ділянка духового виховання. / Не хочу тут уживати слова "релігійного" - хоч воно є синонімом - бо під тим словом дехто міг би розуміти тільки відношення дитини до Церкви, а тут ідеється більше про її відношення до Бога й до життя взагалі та вироблення в дитині - благородності.

Всюди видно, як дітвора сьогодні виростає без Бога. Матеріальне оточення, байдужість батьків, учителів, та виховників до духових вартостей життя, ототожнення церковної формалістики з побожністю- все це витворює в дитині нехіть не то до релігії й Церкви, але й до морального добра.

Виховання належить у першій мірі не до нас, а до батьків. Яким вихованням виходить дитина з своєї хати такою показується між людьми. Нашим завданням є те, до чого батьки дійшли, ми повинні це продовжувати, допомагати їм та поглиблювати й доповнювати батьківську працю. Це великий обов'язок , він лежить у наших руках. Тому , мусимо чесно й сумлінно виконати свою виховну роботу.

Треба нам самим бути зразковими прикладами для новацтва, за якими воно може прямувати. Нам треба починати від себе самих. Не вистачить мати лише успіхи... - в науці... або мати самому національну свідомість, чи бути активним у громадській праці . Нам треба прямувати до вироблення всіх чеснот, у самовихованні, а тоді й самі зможемо виховувати інших.

Отож, що робити? Треба нам шукати засобів, щоб новацтво могло краще зрозуміти різницю між добрим а злом. Шукати такого матеріялу, який був би дійсно виховним. Наприклад:

Дивно було мені, коли одного разу, десь перед "галовіном" новак хвалився, що, як то він буде бити всі вікна й кидати яйцями та забирати в малих дітей / малим дітям/ цукерки. Напевно не з самої злоби хотів він так робити, а просто тому, що він уже не бачив, що то є щось з л е. Всі так роблять - то чому ж він не може?....

Чи не є це наслідки виховання ? А це все й буде найгіршим, коли не зможемо бачити різниці, яка постійно існує між добрим а злом .

Успіхнися зваж.. та думай..

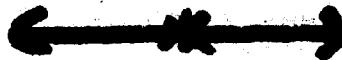
Ходив рак сім років по воду,
 та й прийшов додому,
 та став
 через поріг перелазить,
 розлив та й каке :
 " Отак чорт скору роботу бере ".

Умного пошли - одне слово скажи,
 дурного пошли - три скажи
 та й сам за ним піди.

Золоті думки:

Хто собою керувати не вміє
 той і другого на розум не наставить.

У новацтві грою не обмежуйсь,
 але до самовиховання - " Готуйсь ! "

Коли новацтво сидить тихо ,
 Воно зробило якесь лихо !

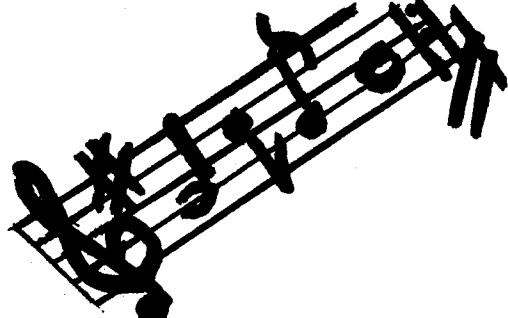

Свого не цурайся -
 за чухе не хапайся !!

Юлія Войчишин

ПІСНЕ МОЯ УКРАЇНСЬКА...

Слухаю тебе. Роблюся чистим, як ти
і дзвеню, напосний тобою... Ти врат-
тувала мою душу, серце й мозок від
спустошення і виродження... Молуся,
що над моєю колискою не линуло чу-
хинських слів і чухинських пісень.
Чолом тобі - моя українська пісне?

М. Кульчинський.

Перед тим ніх говорити про українську пісню, треба відразу усвідомити собі, що наша пісня відіграла більшу роль у розвитку й житті нашої країни, ніх пісня деяких інших народів. У нас с пісні-веснянки ще позахристиянського походження, якими люди звеличували і покланялися своїм божкам. Вони перехили охрищення України й зуміли ввійти і пов'язатися з нашим українським обрядом додаючи кольориту до нього. Дружинний епос приніс пісні, які прославляли князів та їхні подвиги. Козацькі думи збуджували народну свідомість і поривали народ до боротьби з наїздниками. Стрілецькі пісні відзеркалюють боротьбу часу відродження Української Держави.

Співучий наш народ. Він співає завхди. Оре господар ниву свою чорнозему - співає. Іде хлопець до коханої дівчини - співає. Дівчина співає і коли весела - щаслива, і коли сумна. Мати співає над колискою своєї дитини. Отже, Україна співає... Співаймо ж і ми! Чому? - спитаєте. Тому, що пісня є найкращим середником-засобом до закріплення української духовості в дитині, вивчення української мови та пізнання українських традицій.

Візьмемо під увагу тепер малу дівчинку чи хлопчика, які щойно вступили до роя. Вони хочуть щось робити, але не індивідуально.... Особливо, несміла дитина не може відразу ввійти в гурт - групу. Пісня є тоді найкращим засобом-ліком, бо побачивши, що всі інші співають не звертаючи уваги на неї, дитина освоюється і включається в цю дію... співає.

Пісня може бути також засобом угамування розばвлениго роя. Замість того, щоб намагатися їх успокоїти, дайте їм пісню. Уважно і то дуже, треба добирати пісні. Найкраще підбирати пісню, яка доповнювалася програму сходин. Особливо вахливий є початок вивчення пісні. Слідуючі сходини вже будуть мати закраску співжиття з думкою, що якраз цю пісню треба вивчати.

І так, якщо на сходинах говоримо про птахів, візьміть пісню про якусь пташку, а якщо звірята є темою сходин - пісня хай буде про звірятко. Тут подаю деякі приклади пісень з відповідною тематикою. Більшість з них є з «Новацького Співанника», Н.Й. 1967 р., а до інших подам джерело поруч.

Птахи : зозуля - "Край лісу на полянці"
хуравлі - "Пісня хуравлів" - нар.пісня /подам до «Готуйсь»/

Сокіл - " Ой, літає соколоночко "
 Ластівка - " Ластівочко щебетушко "

Звірятка:	Вовк і цапок	- " Через міст треба нам малята"
	Іхак	- " Іхак маму попрохав "
	Засець	- " " Ой у полі малі діти "
	Котик	- " Котяче весілля " / тільки для молод. новацтва ./
	Лисичка	- " Я лисичка, я сестричка "

у такім самім порядку можна підібрати пісні про квіти, місяць, зорі, про новацький вогник ітд.

У збірці Миколи Фоменка " Українські Молоді Пісні " є кілька пісень на які вартувало б звернути увагу, напр. " При ватрі " Так само розповідаючи про рідну Україну, Дніпро, Київ, Карпати - треба підібрати відповідні пісні, так щоб дитяча думка-уява могла створити собі ясний образ того про що говориться на сходинах. / Різдво- колядки ; Великдень - гагілки і тп/

Найважнішим чинником у виборі пісень для новацтва це є - пісня мусить бути дитяча, це значить і слова, і мелодія не повинні бути за тяжкі, але зрозумілі, відповідно до цього віку !!!

Як вивчати пісні ?

Спочатку говоримо / краще говорити ніх читати !/ слова цілої пісні, щоб діти познайомилися із змістом. Добре б було навіть ілюструвати основну тему пісні. Напр. коли говоримо про зозулю, покажім на малюнку, як вона виглядає. Вивчаємо тільки одну строфу / катрен, 4-рядкова строфа/, якщо є незрозумілі слова, то пояснити. Відтак приходимо до вивчення мелодії. Зрозумілим тут буде, що наголос повинен бути на правильній вимові слів, бо в цей спосіб діти вправляють свою вимову. Це треба вважати найбільшим завданням теперішнього використовування пісні на новацьких сходинах, а саме постійне повторювання слів, - діти набирають певності в правильній вимові.

Є випадки, що хтось не співучий. Це не повинно зміняти ситуації. Пісня мусить бути на сходинах. Той хтось повинен запрошувати собі на сходини когось до помочі ; очевидно, хто потребуватиме помочі від того хто зуміє навчити.

Також треба шукати все нових пісень. До вивчених пісень можна зробити вправи чи інсценізацію. Також добре є давати заспіви відважнішим дітям, але на зміну. З психологічної точки погляду, краще не виділяти одної і тій самої дитини цілий час. Хіба, що вона направду визначається голосом понад усіх, то тоді діти самі її виберуть.

Маршові пісні добре співати на ходу, це може бути марш на місці. Якщо цього не можна робити в домівці, то діти можуть плескати до такту руками-долонями. Отже, що я хочу цим сказати ?

Спів треба зробити якнайбільше різноманітним,

Якнайбільш урізноманітнювати !!!

M Найбільш основним це є те, щоб виховниця чи виховник самі усвідомили собі, цей великий вплив, що його може мати пісня на виховання дитини, бо як у цій пісні, як каже Роман Купчинський, передається:

І шум лісів і розговори степу,
 і матерна любов і чар палкій кохання.
 Жаль за свободою і мрії про свободу
 і весь наш біль, всі наші сподівання.
 Ти дзеркало душі країни і народу.

Нашим завданням є цю пісню дітям передати. Робімо х це успішно !!!

d. ♫ ; ū ū ū d.

Евген Кулинич

Г Р И В Д О М І В Ц І

ПЕРЕГОНИ КАРТОК

Кількість учасників : один рій.

Місце гри : частина кімнати між двома стінами з гл. двома зазначеними границями; пілога мусить бути гладка, чиста та придатна до гри.

Перебіг гри : новаки стають в одну лаву коло одної границі. Кожний з них кладе перед себе картку паперу.

/вимір картки : 8×11 інчів /

На даний знак новаки клякнувши на коліна та опираючись руками починають дути-піддувати свої картки так, щоб вони посувалися вперед. Хто перший задус своєї картку до другої границі площини гри, той виграс. Крім першого місця можна також рахувати й другі та треті місця.

Правила гри: хто під час перегонів зачепить картку рукою, мусить заново починати спочатку, дути знов свою картку. Картки мусуть бути рівні-непогнуті. Картки підписані ім'ям того, хто її передував на другу сторону. Віддалі між границями повинна бути 10-15 стп.

ГРИ В ДОМІВЦІ З НАДУТИМ БАЛЬОННОМ.

ПІДБИВАНКА

Кількість учасників : один рій.

Місце гри : частина кімнати без крісел чи столів / чиста підлога хоч з 15×15 стп./

Перебіг гри: Братчик підбиває бальон догори, а тоді новаки підбивають його постійно, стараючись не допустити, щоб бальон упав на підлогу. Гра кінчиться, коли бальон упаде на підлогу, коли бальон трісне /як за сильно надутий/, або коли мине 5.хвилин.

Правила гри: Новак не повинен і не може підбивати бальон двічі підряд. Коли новак його підіб'є, а бальон починає падати на підлогу, тоді його мусить підбити вже інший новак. Бальон підбивається тільки до лонею. Хто його підіб'є інакше /напр. головою/ то цей виходить з гри.

Матеріали до переведення гри мусуть бути під руками т.з.н. братчик мусить мати кілька запасових бальонів.

СТРИЛЕЦЬ

Кількість учасників : один рій.

Місце гри : вільне місце в домівці.

Перебіг гри : НОВАКИ стають в одну лаву. Кожний мас свій бальон, тоді на знак братчика кожний кидас свій бальон якнайдалше. Чий бальон долетить найдальше, цей виграс. Коли є тільки один бальон, кожний кидас його по черзі. Кинувши, відтак кожний іде і стас на те місце де впав його бальон. Виграс цей, чий бальон упав найдальше, цебто новак, що найдальше стоїть.

Правила гри : бальон можна кидати або відбити, щоб тільки полетів даліше. Кожний новак може кинути бальоном тільки один раз. Кидачи бальон одною рукою, новак мусить триматися другою рукою стіни, або чогось іншого /напр. стола, крісла/.

ХТО ДАЛЬШЕ ЗАНЕСЕ

Кількість : рій.

Місце : вільне місце в домівці , що зазначене двома границями на двох протилежних сторонах.

Перебіг гри : новаки стають коло однотої границі в лаву. Всі мають бальони. Кожний старається занести бальон на Н О С І до другої границі площині. Хто перший занесе, цей виграс. Кому бальон упаде з носа, цей мусить починати від початку. Коли є тільки один бальон, новаки переносять по черзі. Кому впаде бальон з носа, він передає бальон слідуючому новакові, а сам іде на кінець лави.

Правила гри: Бальон мусить бути збалансований на носі. Не можна нести, ні на голові, ні на лиці.

ПІДБИВАНКА В КОЛІ

Кількість учасників : один рій.

Місце гри : вільне місце в домівці.

Перебіг гри: новаки стають у кругі / колі/ на зазначених місцях та підбивають межи собою дотори бальон. Гра є закінчена, коли бальон упаде на підлогу, трісне, або коли мине 5 . хвилин.

Правила гри : Кожний грач мусить стояти принайменше одною ногою на своєму місці. Бальон не сміє впасти на підлогу. Бальон не можна підбивати два рази. Грач підбиває бальон до свого лівого сусіда. Коли грач підібре так що його сусід не може бальона досягнути, тоді він виходить з гри.

Старий Орел

ПРИЧИНКИ ДО ІСТОРІЇ УПН

ОРЛІНИЙ КРУГ

I. Заснування ОрліногоКруга

1. Започаткування вишколів новацьких виховників / ВСУМ/.

З хвилиною віднови Пласти під назвою ВСУМ за часів німецької окупації України життєва дійсність вказувала на потребу вишколів новацьких виховників, які не були підготовані до виконування виховних завдань у куренях Племені Новаків, і на необхідність опрацювання та засоблювання тимчасових матеріалів для ведення праці в новацьких частинах, що спонтанно виростали в різних частинах західних земель України.

В 1943 р. я перевів 3./три/ три-денні вишколи, а в 1944 р. дво-тижневий вишкіл новацьких виховників у Косово. Крім того я виготовив збірку матеріалів "Плем'я Новаків" / 168 сторін машинопису/, які то матеріали почали появлятися цикло-стилевими випусками з метою досмотрів недостатньо а то й зовсім невишколеним виховникам, у їхній праці з новаками, в часі проби правильника, а пізніше в процесі здобування першої проби на ступінь джури.

2. Вишколи новацьких виховників в УУПН

Коли по короткому, та буйному, розвитку Племені Новаків чимало виховників опинилося на еміграції, вони спонтанно почали організувати клітини новацтва. Знов повторилася ситуація з 1942-43 років. Я, як субреферент УУПН, став вести поспішно три-денні вишколи новацьких виховників, об'єднуючи табори переміщених осіб. Перший вишкіл відбувся в Інгольштадті в лютому 1946 р. Метою курсів буле:

- а/ подати учасникам курсу знання та методичні вказівки, необхідні до ведення роботи з новаками за допомогою так теоретичних, як і практичних заняттів;
- б/ узгіднити погляди виховників на працю з новацтвом;
- в/ об'єднати виховників новацького руху в один дружній гурт, що мав би на меті реалізацію ідей позашкільного виховання української дітвори. /"25-річчя новацького руху" стор. 32./.

Для здійснення третього завдання я організував стручні новацьких виховників, які мали розважовий характер.

3. " Вишкільна Ланка "

По відбутих 8-ми вишколах новацьких виховників під час наради співробітників реферату УПН-ів ув Авгсбургу, Бавар. в дні 19.жовтня 1947 р., я в своїй послідовності довів до створення " Вишкільної Ланки " при реф. УПН-ів, провід якої творили: голова-скм. Теодосій Самотулка та його члени: ст.пл. Святослав Петрів і ст.пл. Володимир Слих.

Згадана форма зародка згуртування новацьких виховників була однокожимлива, бо тогочасний Головний Командант Пластунів ско. Я. Гладкий, тоді уважав, що „не можна творити "Пласту в Пласті". Тому також і визначення мети "Вишкільної Ланки" з ужено / гл.мета курсів з 1946 р./ до двох завдань :

1. вишкіл новацьких виховників і
2. опрацювання та видавання матеріалів для нов.виховників.

У доповненні мосії збірки матеріалів до проб під назвою "Шлях пластового новака", яку видано в 1946 р. "Записки Українського Пластуна", якого все можна переглянути, - я почав редактувати й видавати журнал новацьких виховників "Богонь Орлиної Ради", якого перше число з'явилось 14. травня 1948 року. У 1949 р. з'явилася "Перші кроки" Леоніда Бачинського/ Пластове видавництво "Молоде Життя" /

"Вишкільна Ланка" продовжувала організувати та переводити вишколи новацьких виховників. У часі від 19.X.1947. - 12.IX.1950 "Вишкільна Ланка" відбула 8 сходин на яких обговорювало ряд питань, зв'язаних з "ВЛ" та УПН-ів. На 7-их сходинах вирішено переорганізувати "Вишкільну Ланку", створюючи з усіх братів, що здобули перший ступень новацького виховника т.зв. "Орлиний Круг".

Реорганізація "Вишкільної Ланки" стала життєвою конечністю. Вишколені новацькі виховники почали поселятися в різних країнах й на різних континентах. Мені, як референтові УПН-ів, необхідним було втримувати тісний, постійний зв'язок із ними, щоб спонукувати їх до організування та ведення новацьких частин на місцях нового поселення.

Дотогочасна моя практика виявила, що без цього стимулюючого зв'язку та без підтримки з мосії сторони молоді новацькі виховники знижували свій орлиний лет або запереставали працю. А до того ще всого зформування стабільного проводу УПН-ів з колишніх новацьких виховників натрапляло з різних причин на поважні труднощі.

Тому, мосю метою було створити добре зорганізований, та тісно пов'язаний гурт зацікавлених новацькою працею чи проблематикою виховників, "почувалися б до обов'язку продовжувати пластову працю на місцях поселення та в почутті відповідальності співпрацювали б з рефератором УПН-ів. Непов'язані ніякими організаційними вузлами новацькі виховники з-правила не виконували як слід своїх завдань. Вони згодом відставали від нашого гурту.

Коли мова про мету "Вишкільна Ланка" і "Орлиний Круг" суттєво не змінилася.

З незалежних від мене причин в час організації "Вишкільної Л." зразу не можна було створити ядра новацьких виховників, яке було б постійно активним, динамічним, яке сповняло б відповідні до ситуації завдання. А в додатку нам треба було ще назви для гурту новацьких виховників, яка відповідала б орлиної атмосфері. Мене, як основоположника "Орлиного Круга", названо Старим Орлом, - а всі інші члени "О.К." звалися і ще до сьогодні звуться сірими орлами.

4. " Орлиний Круг "

На 8-их сходинах "Вишкільної Ланки" / 7.У.1950/ я перевів на себе організацію "Орлиного Круга". Дня 12.липня 1950 з Гнізда Старого Орла вийшло "Доручення ч.1." у справі організації Орлиного Круга, вислане до : ст.пл. С. Петрова, ст.пл. В. Слиха, пл.сен. Л. Бачинського, ст.пл. М. Світухи ст.пл. О. Гаврилюка та ст.пл. Л. Думановського. В окремому письмі з дня 12.УІІ.1950 р. з'ясовано мету та завдання а також першу, тимчасову організаційну структуру "Орлиного Круга".

На згадані письма не відповіли пл.сен. Л. Бачинський та ст.пл. С. Петров. На основі пересланих мені заяв я подав до відома в листі ч. 1. з дня 12.IX. 1950 р. перших членів Орлиного Круга :

1. пл.сен. Теодосій Самотулка
2. ст.пл. Володимир Слих
3. ст.пл. Орест Гаврилюк
4. ст.пл. Микола Світуха
5. пл.розв. Любомир Думановський.

З цим днем закінчилася перша фаза формування справжнього згуртування новацьких виховників, яке залишено в історії УПН під назвою " Вишкільної Ланки ".

Я, як головний референт УПН-ів, уважав за доцільне провадити " О.К. " до, сливе, того часу повного його зорганізування, що мало закінчитися Великою Радою " Орлиного Круга ", яка мала вирішити питання структури та діяльності О.К. і вибрати провід.

Велика Рада " Орлиного Круга " відбулася трьома етапами а саме: 15.XII.51 р. в Ніарку, ЗСА, з участю Старого Орла, Сірих Орлів : Влодка та Дениса ; 2.УІІ.52 р. в Монреалі, Канада, з участю Старого Орла, та Сірих Орлів : Ореста, та Миколи : 1 26.IX.52 р. в Ніарку, ЗСА, з участю Старого Орла та Сірих Орлів Влодка та Дениса. У часі між першим та другим етапами ВР " О.К. " на конференції ГКП-ів та головного референта УПН -ів ВИЗНАНО "О.К." складовою частиною "Кадри Виховників" при БГК П-ів, який мав діяти згідно з постановами V. частини пра-вильника УПН, випрацюваного в 1952 р., яка відносилася до "Новацьких Виховників /ц/ та їх вишколу". Постанови звучали так :

" А. Кадра Виховників - відділ УПН-ів " Орлиний Круг ".

1. Визначення " Орлиного Круга "

" Орлиний Круг " - це згуртування новацьких виховників, що має на меті:

- а. самовишкіл членів по лінії теоретичного й практичного новакознання,
- б. вишколювання новацьких виховників і диспозиція їхніми в рамках УПН.,
- в. розроблювання та передискутування теоретичної проблематики,
- г. розроблювання, збирання та поширювання практичних матеріалів новацької роботи,
- г. допомога при редактуванні та видаванні журналів для новаків та новацьких виховників.

2. Рєєстр Кадри Виховників - відділ " Орлиний Круг "

Особи, що вели колинебудь одно або більше діловодств або ведуть тепер або є в процесі вишколу, є в рєєстрі Кадри Виховників-відділ " Орлиний Круг ".

3. Члени Орлиного Круга поділяються на дві групи:

- а. дійсні члени - це такі, що мають кваліфікації виконувати одно або більше діловодств ув УПН-ів згідно з вимогами К В / другий ступінь новацького виховника/,
- б. кандидати - новацькі виховники, що здобули перший ступень новацького виховника.

4. Обов'язки дійсного члена "Орлиного Круга" :

- а. старатися поступати якнайкраще по лінії складеної заяви новацького виховника,
- б. спеціалізуватися в одній з ділянок знань і вмінь новацького виховника,
- в. бути активним у виховному або вишкільному апараті УПН-ів.

5. Провід " Орлиного Круга" складається з трьох членів :

- а. провідника, що є членом Колегії Кадри Виховників.
Провідником може бути референт УПН-ів, або покликаний ним член " Орлиного Круга ", який покликас чергових членів :
- б. заступника провідника,
- в. писаря...

У висліді Великої Ради "Орлиного Круга" вибрано провід О.К. у такому складі:

проводник - Старий Орел,
заступник провідника - Микола Світуха,
писар - Орест Гаврилюк.

Тогочасний стан " Орлиного Круга ":

I. Дійсні члени:

- 1.Старий Орел, 2. В. Слик, 3. О.Гаврилюк, 4.М.Світуха,
5. Л.Думановський, 6. Д. Беднарський.

II. Кандидати : Б. Рубчак

/ Далі буде /

.. Орлиний клекіт
з-тід хмари зупи...

**ДОДАТКОВІ ВМІЛОСТІ ДЛЯ НОВАЦТВА
НОВАКИ**

/Вміlostі потверджені Головною Пластовою Булавою 5.VIII. 1970./

РИБАЛКА

Мета: зацікавлення рибами та рибною індустрією.

Підготова: особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: риба.

1. Має свій виряд та вміє назвати.
2. Вміє ловити рибу.
3. Зловив самостійно три риби /посвідка батька/.
4. Розкаже про свою риболовлю.
5. Знає які риби можна ловити в його околиці /став, озеро, ріка, море/.
6. Нарисує рибу.
7. Назве 8 риб, яких люди ловлять для їжі.
8. Розкаже як ловлять рибу на морі.
9. Знає дещо цікавого з життя риби: вік риби, мандрівка лососів, дивні риби, риби великані, риби ссавці.
10. Збирає рисунки риб, або має книжечку з ілюстраціями риб.

АРХЕОЛОГ

Мета: зацікавлення давниною.

Підготова: збірна, або особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: лопата.

1. Знає що це археолог, археологія.
2. Знає як працюють археологи.
3. Оглянув музей із археологічними знахідками.
4. Знає як колись давно люди жили.
5. Знає які звірі жили колись давно на землі.
6. Знає про землю та зміни в її поверхні.
7. Огляне книжечку про археологію України.
8. Знає що цікавого археологи відкрили на Україні.
9. Знає про цікаві археологічні знахідки в країні замешкання, чи в своїй околиці.
10. Знає українських археологів.

БІБЛІОТЕКАР

Мета: зацікавлення збиранням книжечок.

Підготова: особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: ряд книжок півпрофілем.

1. Має свою бібліотеку, найменше 20 українських книжечок, не враховуючи журналів.
2. Книжечки тримає на полищках, окрім українські, а окрім інші.
3. Всі українські книжечки має записані в одному зшитку, а всі інші в другому. /Книжечки записувати так: на кожну букву азбуки є призначена одна картка в зшитку; книжечки записувати найперше автор, а відтак назва книжечки./
4. Вміє обложити книжку в папір.
5. Вміє направити подерту книжку.
6. Помагав три місяці в бібліотеці в Станиці, в школі або деінде, та має на це посвідку.
7. Знає як є упорядковані книжечки в бібліотеках: в школі, в місті.

8. Знає дещо з історії книжки.
9. Оглянув в музею відділ із найстаршими книжками, або оглянув виставку найстарших книжок.
10. Протягом здобування вміlostі доповнив свою бібліотеку З-ма новими книжечками.

ВОДОЛАЗ

Мета: зацікавлення підводними просторами.

Підготова: збірна.

Місце: домівка.

Проект відзначки: сильветка водолаза.

1. Знає назви океанів.
2. Знає де є найглибше море.
3. Знає як виглядає морське дно.
4. Знає як виглядають морські рослини та як вони живуть.
5. Знає як виглядають морські тварини та розкаже дещо цікавого із їх життя.
6. Нарисує 5 водних тварин.
7. Назве 10 водних тварин.
8. Викажеться збіркою морських тварин та рослин /мушлі та інше/.
9. Нуркував в морі, озерах або річі та розкаже, що бачив на дні.

ДОМАШНІЙ

Мета: самозарадність.

ПОМОЧНИК

Підготова: особиста.

Місце: домівка.

Проект відзначки: мітла.

1. Знає, що треба зробити, щоб приготувати сніданки.
2. Знає як робити порядки в хаті.
3. Розуміє, чому треба дотримуватися чистоти в хаті.
4. Вміє помити посуду, повитирати та поскладати.
5. Під час здобування вміlostі помогав три рази: лагодити сніданок, замітати хату, прятати хату, складати порозкидані речі, стелити ліжко, мити посуд.
6. Вміє закупити в крамниці харчі.
7. Виконує постійно одне допоміжне завдання в хаті, котре йому призначено, або котре він сам собі вибрав.
8. Вміє назвати кухонний посуд.
9. Вміє послуговуватися молотком, кліщами, ножем.
10. Виконав З із наступних завдань: забити цвях, витягнути цвях, закрутити жарівку, закрутити гачок в стіну, зробити простий вішак, потяти ножем папір.

ЗОРІЛЛЯВЕЦЬ

Мета: зацікавлення міжпланетними просторами.

Підготова: збірна, або особиста.

Місце: домівка.

Проект відзначки: ракета.

1. Знає історію сателітів та ракет.
2. Знає хто перший облетів довкруги землі і хто перший осів на місяці.
3. Збудує модель ракети.
4. Нарисує ракету, сателіт, кабіну.
5. Знає як збудована ракета, та як вона летить.
6. Нарисує плян подорожі на місяць.
7. Назве всі планети. Розкаже про 4 із них наступне: як далеко вона є від сонця, як довго треба до неї летіти, як довго там триває день і рік, яка там температура.

8. Огляне в музею або на виставці ракети та кабіни.
9. Знає яку користь люди мають із сателітів, котрі досі літають довкруги землі.

**ЛЮБИТЕЛЬ
НАРОДНОГО
МИСТЕЦТВА**

Мета: запізнатися з українським мистецтвом.

Підготова: збірна, або особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: писанка.

1. Знає що це таке народне мистецтво.
2. Знає як писати писанки.
3. Знає як вишивання. Знає як виглядають хрестики, а як гуцульський низ.
4. Знає як гуцули різблять касетки та інші речі.
5. Знає що це кераміка.
6. Знає українські народні інструменти.
7. Знає 5 народних пісень.
8. Знає як виглядає український народний стрій у трьох різних околицях.
9. Нарисує: писанку, хрестиковий взір, збанок, трембіту, бандуру.
10. Огляне український музей чи виставку.

**МАЛІЙ ПОЕТ
/ПИСЬМЕННИК**

Мета: спроба своїх сил.

Підготова: особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: відчинений зшиток.

1. Пише вірші або оповідання.
2. Викажеться віршем або оповіданням, котре було надруковане в „Готуйсь” чи в іншому дитячому журналіку.
3. Знає імена українських поетів чи письменників, котрі почали писати в молодому віці.
4. Розкаже про одного з них.
5. Має список українських дитячих поетів чи письменників, котрі дописують тепер до дитячих журналіків.
6. При іспитуючому напише одну стрічку вірша, або коротеньке оповідання.
7. Має свою бібліотеку.
8. Знає що це таке ОПДЛ.

МОВОЗНАВЕЦЬ

Мета: опанування української мови.

Підготова: збірна, або особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: карта України.

1. Говорить добре й поправно по українськи.
2. Добре й поправно пише по українськи.
3. Викажеться дуже добрими оцінками на свідоцтві зі школи українознавства.
4. Знає 5 українських віршів.
5. Розкаже українську народну казку.
6. Відчитає хрестиковку.
7. Перечитає та перекаже книжечки на такі теми: летунство, модерна зброя, транспорт, історія, природа, інше.

ПЕРЕКЛАДАЧ

Мета: вміння володіти двома мовами однаково.

Підготова: особиста.

Місце: домівка.

Проект відзнаки: земна куля.

1. Знає що це Обєднані Нації.
2. Назве 5 країн світу, побачивши їх прапори.
3. Назве 10 домашніх предметів у двох мовах.
4. Переложить усно 10 речень однієї мови на другу.
5. Напише 10 речень у двох мовах.
6. Переложить зміст 2-ох дитячих пісень з одної мови на другу.
7. Подасть 5 імен власних у двох мовах.
8. Перечитає чужомовну книжечку та перекаже по українськи.
9. Вислухає новини дня на радіо чи телевізії та переповість їх братчикові по українськи.

-оо-

ВИШКОЛИ НОВАЦЬКИХ ВИХОВНИКІВ

у 1972. році.

Дорогі сестрички - братчики!

Чи ви вже відбули вишкіл для новацьких виховників? Чи ви вже набули знання, яке вам потрібне щоб уміло провадити рій новачок/новаків?

Цього року вишкіл для новацьких виховників відбудеться на Новому Соколі від 22.VII. до 5.VIII. 1972.

Прошу зголосуватися. Друки зголосень є у ваших станицях.

Отже до вишколу

Готуйсь!

Діловод Новацького Вишколу

-хх-

РЕДАКЦІЯ прохаче вибачення в читачів за "друкарські чортіки", що з'явилися в ч. 36 і 37 В.О.Р.

Часом, так буває, що писальна машина "думає" скоріше, як звичайна людина, і тому, перескачує-грається буквами, або просто годується складами.

-о-о-о-

Листування - в наступному числі.

-х-х-х-